

Институт за јавно здравље Србије
„Др Милан Јовановић Батут”

СВЕТСКИ ДАН БОРБЕ ПРОТИВ ХЕПАТИТИСА – 28. јул 2011. године

Ове године, 28. јул се први пут званично обележава као Светски дан хепатитиса, у складу са одлуком скупштине Светске здравствене организације. Примарни циљ ове манифестације је подизање свести и разумевања значаја вирусних хепатитиса и придружених обољења као глобалног проблема, али и унапређење специфичних мера превенције и контроле у свим земљама, као што су јачање превенције, скрининга и контроле вирусних хепатитиса и придружених обољења, повећање обухвата имунизацијом против хепатитиса Б и интегрисање ове вакцине у националне програме имунизације, као и координација глобалног одговора на хепатитисе.

Процењује се да вирусни хепатитиси Б и Ц усмрте око милион особа сваке године у свету, а да је 78% свих примарних карцинома јетре условљено овим инфекцијама. Процењује се и да је свака трећа особа у свету инфицирана вирусом хепатитиса Б (две милијарде), да се сваке године у свету 3–4 милиона људи инфицира вирусом хепатитиса Ц.

За разлику од хепатитиса Ц против кога још увек не постоји вакцина, вакцина против хепатитиса Б се примењује од 1982. године и у 95% случајева ефективно спречава ХБВ инфекцију и њене придружене последице, а то је уједно и прва вакцина против водећег карцинома код људи, карцинома јетре.

Сви резултати истраживања указују да је нужно повећати информисаност о значају и местима добровољног тестирања уз обавезно саветовање, али и позитивно промовисати и приближити услуге тестирања, као и других специфичних превентивних програма за тешко доступне и изразито стигматизоване и дискриминисане популационе групе.

Рана дијагностика представља најбољу могућност за ефективан третман ових инфекција. Такође, благовремено постављена дијагноза омогућава инфицираним особама да предузму мере у циљу превенције преношења инфекције на друге особе, нпр. применом безбедне сексуалне праксе, као и промену начина живота у циљу заштите јетре од додатних оштећења, нпр. елиминација алкохола и одређених хепатотоксичних супстанци или лекова.

Карактеристике вирусних хепатитиса Б и Ц у Републици Србији у 2010. години

У Републици Србији у 2010. години регистровано је 973 случаја вирусних хепатитиса што је за 100 случајева мање него у 2009, а најприближније броју оболелих у 2006 (1052). Број оболелих у 2010. је мањи за 25% у односу на број оболелих у 2007, када је број оболелих (1298) био највећи у посматраном петогодишњем периоду (табела 1).

Табела 1. Број оболелих и инциденција вирусних хепатитиса у Републици Србији у периоду од 2006. до 2010. године

Болест		2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
<i>Hepatitis acuta B</i>	Оболели	252	331	344	287	242
	Инц/100.000	3,36	4,47	4,66	3,90	3,31
<i>Hepatitis acuta C</i>	Оболели	169	150	169	93	87
	Инц/100.000	2,25	2,02	2,29	1,27	1,19
<i>Hepatitis viralis chronica B</i>	Оболели	187	242	236	190	192
	Инц/100.000	2,49	3,27	3,20	2,58	2,61
<i>Hepatitis viralis chronica C</i>	Оболели	444	573	540	503	462
	Инц/100.000	5,92	7,73	7,32	6,84	6,31
<i>Hepatitis viralis chronica non determinata</i>	Оболели	0	0	6	0	5
	Инц/100.000	0	0	0,08	0	0,07
УКУПНО	Оболели	1052	1298	1295	1073	973
	Инц/100.000	14,03	17,55	17,54	14,59	13,28

Најнижа узрасно-специфична инциденција је регистрована у узрасту до 14 година, а највиша у узрасним групама 20–29 и 30–39 година. Међу регистрованим случајевима вирусног хепатитиса Б и Ц скоро двоструко је заступљенији мушки пол.

У 2010. години регистровано је осам умрлих особа од акутног и хроничног вирусног хепатитиса Б, док је 11 особа умрло од хроничне форме хепатитиса Ц и једна особа од акутне форме хепатитиса Ц.

Међу тестираним добровољним даваоцима крви током 2010. године регистрована је ниска учесталост носилаштва *HBsAg* (лабораторијски показатељ хепатитис Б инфекције и потенцијалне заразности) (0,13%).

На основу достављених података из лабораторија значајно виша учесталост носилаштва *HbsAg* регистрована је међу тестираним особама са неким ризиком, као што су сексуални партнери хроничних носилаца *HBsAg* (2,6%), међу пацијентима на хемодијализи (2,3%) и интравенским корисницима дроге (1,7%), као и међу амбулантним или болничким пацијентима (1,9%), тестираним у дијагностичке сврхе.

Резултати серолошког тестирања на анти-хепатитис Ц (анти-HCV) антитела у 2010. години указују на ниску учесталост носилаштва међу добровољним даваоцима крви (0,11%). Највиша учесталост носилаштва анти-HCV антитела регистрована је међу интравенским корисницима дрога (18,4%), сексуалним партнерима анти-HCV позитивних особа (6%) и пацијентима на хемодијализи (6%), што је карактеристично за ову инфекцију.